

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 715. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708757331520/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

mødte sin død ved den skrækkelige *Nessuskjorte*: en giftholdig kjortel, som Herakles fik og iførte sig, og som påførte ham brændende, langsomt dræbende smerter. – *pyficto*: (af lat. – og holbergsk) min-sandten. – *Catull*: den romerske kærlighedsdigter Gaius Valerius Catullus (ca. 84–ca. 54 f.Kr.). – *Ovid*: den romerske, bl.a. mytologiske og dristigt erotiske digter Publius Ovidius Naso (43 f.Kr.–19 e.Kr.). – *paa Volden*: Københavns bykerne var indtil 1850'erne omgivet af volde, egl. befæstningsanlæg, nu yndede til promenader. – *Sang ikke (...)* *Spurv*: Catulls digte nr. 2 og 3. – *Kristenbemikovstræde*: gade i det indre København nær ved bl.a. Metropolitanskolen og Østre Borgerdydskolen i disse gymnasiers (latinskolers) daværende beliggenhed. – *blanco*: uden sikkerhed. – *Schleh-Augen*: dvs. slåen-øjne. – *Goethe (...)* *Turgenjev*: se Efterskrift s.655–58. – *Robert Burns*: skotsk lyriker (1759–96). – *Molière*: egl. Jean Baptiste Poquelin (1622–73), den store franske komediedigter. – *Alfred de Musset*: fransk digter (1810–51). – *Turgenjev*: den russiske romanforfatter Ivan T. (1818–83). – *Portia*: heltinden i Shakespeares komedie *The Merchant of Venice* (ca. 1598, tr. 1600). – *Elisabeth(s)*: Elizabeth I af England (1533–1603) regerede 1558–1603, dvs. det meste af Shakespeares levetid (1566–1616).

- 210 *man siger (...)* *Venice*: vel altså hofdame(r) ved Elizabeths hof, ikke dronningen selv. 1800-t.s Shakespeare-biografier var rige på gætterier og anekdoter. – *Globe*: Shakespeares teater i London i en del af hans skuespiller- og dramatiker-år. – *som frembringe*: jf. Efterskrift s.682f. – *Adam og Eva(s)*: efter 1. Mos. ofte i billedkunsten og i digtningen, fx John Miltons *Paradise Lost* (1667). – *Romeo og Julie*: i Shakespeares tragedie fra ca. 1595. – *Faust og Margrete(s)*: i Goethes *Faust*, sml. Efterskrift s.655f. – *Don Juan og Haidie(s)*: kærlighedspar i 2.–4. sang af Byrons *Don Juan* (1819–21), som Drachmann oversatte. – *Hagbart og Signe*: sagnet hos Saxo og folkevisen om den tragiske elskovshistorie ligger til grund for såvel Oehlenschlägers *Hagbarth og Signe* (1815) som Karl Gjellerups *Hagbard og Signe* (1884). – *Turgenjews (...)* *Conditorpige*: Gemma, den kvindelige hovedperson i Turgenjews roman *Foraars-Bølger* (1872, da. overs. ved Vilh. Møller 1873). – *Tolstojs Kosak-Skønhed*: Marjanka, den kvindelige hovedperson i Tolstojs fortælling *Kosakkeme* (russ. 1861, da. overs. ved W. Gerstenberg 1890). – *Dostojewski (...)* *Morder og Skøge*: hovedpersonerne Raskolnikov og Sonja i Dostoevskijs roman *Brøde og straf* (russ. 1866, da. overs. *Raskolnikov* ved A. Wendt og Erna Juel-Hansen 1884). – *Pegasen*: den vingede himmelhest i græsk mytologi, gerne taget som

- billede på den digteriske kraft eller inspiration («bestige sin pegasus» o.lign. udtryk).
- 212 *lade Fiolen sørge*: lade stå til, ikke bekymre sig på forhånd. – *Kæmpeviserne*: d.s.s. folkeviserne.
- 213 *(Dame-)Boudoir*: (af fr.) påklædnings-, spejl- og make-up-værelse. – *flet dit Aar*: således både i manus, der er næsten uden fejlskrivninger, og i bogtrykket 1890, uforklarligt for udg.; i trykkene 1899 og 1908, som digteren næppe har læst korrektur på, rettet til »Haars».
- 214 *Led mig (...) Fristelse*: den 6. bøn i Fadervor: Matt., kap.6, v.13 og Luk., kap.11, v.4. – *Heurika*: (gr.) jeg har fundet det! Legendarisk udråb af *Arkimedes* (f. 287 f.Kr., græsk matematiker og fysiker, ved opdagelsen af en fysisk lovmæssighed. – *saafuld (...) Augustmaaned af Fluor*: talemåde om uoverskueligt antal – hos Holberg »Fluer i September Maaned».
- 215 *Bloddraaben i Æventyret*: ikke identificeret af udg. Betydningsfulde bloddråber forekommer i mange folkeeventyr og digtninge; jf. også Abels blod i 1. Mos., kap.4, v.10.
- 216 *Madammen*: dvs. jordemoderen. – *Offer og Accidents*: foreskrevet ydelse til præsten, især ved visse kirkelige tjenester. – *indigoblaa*: dyblå farve.
- 217 *Harmonien i Naturen*: if. romantisk forestilling.
- 218 *decente*: ærbare.
- 222 *der staar (...) skadeligt*: nytte læren var en del af positivismens etik, men denne – meget grove – formulering har udg. ikke identificeret.
- 223 *Logograf*: bogstavgåde.
- 224 *Roman*: også med betydningen kærlighedshistorie. – *Nirvana*: tomhed, den salige udfrielse fra jeg'et i buddhismens lære, aktualiseret af bl.a. den tyske filosof A. Schopenhauer. – *pastoral(e)*: egl.: vedr. hyrder; her om hyrdedigtningen og dens stilleje. – *J'aine (...) vin*: (fr.) jeg holder af god vin. Antagelig citat af en drikkeviser el. kabaretsang. – *Eau de Verveine*: se n.t.s.130.

1.II.11

- 226 *Caporal*: jævn pibetobak.
- 227 *ikke noget Udkomme*: ikke noget at stille op.
- 228 *de Ingemannske Romaner*: den realistiske periode anså Ingemanns romaner – såvel de historiske (1824–36) som samtidsromanen *Landsbybørene* (1852) – for naivt skematiske i deres etik og menneskeopfattelse.